

جلسه نخست: اصطلاح‌شناسی (تاریخ علم / کلام / فرق / نحل / اسلامی)، تعریف علم کلام، فایده، جایگاه و تعریف علم فرقه‌شناسی، تعریف کلام وجه تسمیه آن و جایگاه آن در رشته‌های دین‌پژوهی و دین‌شناسی؛ وجه تسمیه کلام جدید و تمایز آن با کلام قدیم: جدید شدن کلام به چه معناست و به چیست؟ / تقسیم شبهات دینی و مذهبی کلام دینی / گونه‌های کلام: کلام بین دین و لادینی، کلام بین الادیان و بین المذاهب / شبهه و مسئله / اقسام شبهات به لحاظ قلمرو ( معرفت-شناختی / تاریخی / تفسیری)، معنای اصول دین و نحوه تمایز اصل از فرع و مصداق آن.

جلسه دوم: گزارشی از منابع (برحسب قرون و منابع اصلی) و مدارس کلامی شیعه

جلسه سوم: معنا و خاستگاه تشیع، شیعه فرقه‌ای مستقل است یا شعبه یا ترکیبی از فرق دیگر؟ توجه ائمه به مباحث عقلی-کلامی

جلسه چهارم: متکلمان قم و بغداد و تفاوت رویکرد آنها و متکلمان برجسته شیعه

جلسه پنجم: توحید و عدل (۱) نخستین تکلیف آدمی، اثبات وجود و صفات خدا

جلسه ششم: توحید و عدل (۲) عدل الهی و حسن و قبح و نظریه فعل، قضا و قدر

جلسه هفتم: نبوت و نبی (نبوت عامه، ضرورت بعثت، اعجاز و معجزه، عصمت انبیاء و سهو النبی)

جلسه هشتم: نبوت خاصه، قرآن و اعجاز آن و قدم یا خلق آن

جلسه نهم: امامت و ولایت (۱)

جلسه دهم: امامت و ولایت (۲)

جلسه یازدهم: مهدویت و غیبت و فروع آن (نظام اجتماعی سیاسی فقهی در دوره غیبت)

جلسه دوازدهم: معاد و فروع آن (احباط و تکفیر، شفاعت،

جلسه سیزدهم: رجعت، بداء،

جلسه چهاردهم: کلام معاصر

#### پیشنهاد‌های پژوهش:

آراء خاص متکلمان معتزلی مشهور بغداد و بصره (واصل ابن عطاء، عمر بن عبید، قاضی عبدالجبار، ابوهاشم جبایی) و متأخرین و نومعتزلیان (ابوزید، جابری، ارکون) اشاعره: ابوالحسن اشعری، بقلانی، عبدالقاهر بغدادی، امام الحرمین جوینی، غزالی  
شیعه: زیدیه، اسماعیلیه، امامیه و مدارس کلامی آن (کوفه، بغداد، قم، ری، جبل عامل، حله، اصفهان ..)  
مکتب تفکیک و نوتفکیک و مناقشات آنها، اخباری‌گری، شیخیه، خوارج و داعش، امامت در زیدیه، امامت در اسماعیلیه و نقدهای غزالی بر آن، نظریه سهو النبی، سلفی‌گری، بنیادگرایی معاصر